

TJÄNSTESKRIVELSE

Handläggare
Yvonne Norman

Datum
2024-03-19

Ärendebeteckning
KS 2024/

Kommunstyrelsen

Finansiell rapport december 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar de mindre avvikelserna mot finanspolicyn och dess riktlinjer inom skuldförvaltningen, avseende godkända intervall och andel kortfristiga lån. Avvikelserna kommer hanteras under kommande år vid förfall och omsättningar av lån.

I övrigt fattas inga beslut med anledning av den Finansiella rapporten december 2023.

Bakgrund

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn ska rapportering och uppföljning av finansverksamheten ske till kommunstyrelsen med samma periodicitet som den ekonomiska rapporteringen vid delårs- och helårsbokslut. Rapporteringen ska säkerställa att finanspolicyn och de finansiella riktlinjerna efterlevs.

Den finansiella rapporten avser Kalmar kommun och dess kommunala bolag där kommunen har ett majoritetsägande. Kalmar Öland Airport ingår också i rapporten med den del som ingår i kommunkoncernen, det vill säga 50 procent. Kalmarsunds gymnasieförbund ingår i de delar som avser koncernkontot. Kretslopp Sydost ingår i de delar som avser borgensåtaganden.

I den nya koncernövergripande finanspolicyn och dess riktlinjer finns inom skuldförvaltningen godkända intervaller vad gäller ränte- och kapitalbindning, samt maximal andel lån som får förfalla inom ett år. Detta för att uppnå en jämn förfallostruktur och minska ränte- och finansieringsrisken. Några mindre avvikelser finns inom skuldförvaltningen per 2023-12-31 avseende godkända intervall och maximal andel kortfristiga lån, som kommer hanteras kommande år vid förfall och omsättningar av lån. I övrigt finns inga avvikelser att rapportera.

Anette Sturesson
ekonomidirektör

Yvonne Norman
controller

Bilaga
Finansiell rapport december 2023

Ekonomi

Finansiell rapport

December 2023

Kalmar kommun

kalmar.se/ekonomi

Innehåll

Inledning	1
Avgränsning	1
Likviditet och koncernkonto.....	1
Medelsförvaltning.....	1
Generationskontot	1
Aktuellt värde för övriga placeringar.....	3
Skuldförvaltning	3
Instrument och motparter.....	4
Ränte- och kapitalbindning.....	4
Genomsnittlig räntesats för perioden och på balansdagen.....	5
Andel lån med rörlig ränta, räntekänslighet och bedömd nyupplåning.....	6
Andel gröna och sociala lån.....	6
Valutarisk	7
Borgensåtagande	7
Eventuella avvikelser från finanspolicyn och dess riktlinjer.....	7
Ordlista	8

Inledning

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyn ska rapportering och uppföljning av finansverksamheten ske till kommunstyrelsen med samma periodicitet som den ekonomiska rapporteringen vid delårs- och helårsbokslut. Rapporteringen ska säkerställa att finanspolicyn och de finansiella riktlinjerna efterlevs.

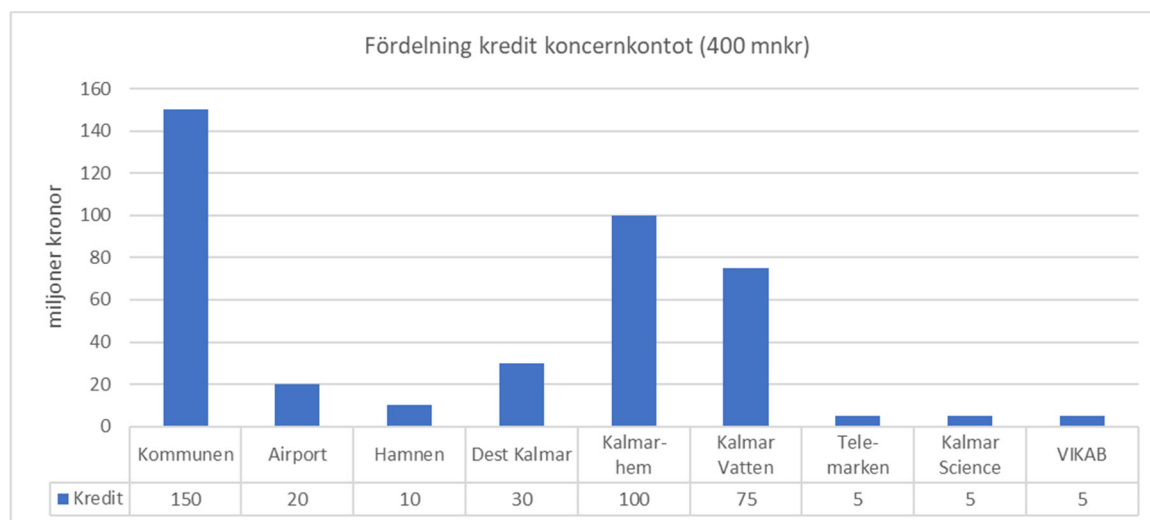
Avgränsning

Den finansiella rapporten avser Kalmar kommun och dess kommunala bolag där kommunen har ett majoritetsägande. Kalmar Öland Airport ingår också i rapporten med den del som ingår i kommunkoncernen, det vill säga 50 procent. Kalmarsunds gymnasieförbund ingår i de delar som avser koncernkontot. Kretslopp Sydost ingår i de delar som avser borgensåtaganden.

Likviditet och koncernkonto

Per 31 december 2023 var det totala saldot på toppkontot i koncernkontostrukturen 309 mnkr. För respektive konto i den gemensamma koncernkontostrukturen görs löpande uppföljningar och prognoser över likviditetsflödena. Prognoserna sträcker sig löpande cirka ett år framåt och används för att dels följa behovet av medel under perioder, dels för bedömning av behovet av nyupplåning. På koncernkontot finns en kredit om 400,0 mnkr, som är fördelad enligt nedanstående diagram. Utöver nedanstående verksamheter ingår också i koncernkontostrukturen Kalmar kommunbolag och Kalmarsunds gymnasieförbund, men de har ingen kredit.

Under perioden januari-december har ett antal ansökningar om tillfällig utökad internkredit beviljats inom koncernkontostrukturen, vilket anmälts som delegationsärende till kommunstyrelsen.

Medelsförvaltning

Generationskontot

Genom försäljningen av KIFAB i Kalmar AB har kommunfullmäktige beslutat att skapa ett generationskonto. Syftet med generationskontot är att kapitalet ska gagna framtida generationer och skapa förutsättningar för att möta de utmaningar kommunkoncernen står inför. Kommunfullmäktige har vidare beslutat att insatskapitalet ska uppgå till 1,1 miljarder kronor. Kommunfullmäktige beslutade också att upphandling av diskretionär förvaltare skulle ske. Medlen för generationskontot överfördes från Kalmar kommunbolags konto till kommunens konto (2023-05-24), efter Kalmar kommunbolags årsstämma.

Upphandling av diskretionär förvaltare genomfördes under våren. Två leverantörer, Storebrand Asset Management och E. Öhman J'or Fonder AB, blev utsedda i samband med upphandlingen. Fördelningen av kapitalet mellan dem utgörs av erhållna poäng vid anbudsutvärderingen och dess andel av den totala poängen för de två utsedda leverantörerna. Avtalen med förvaltarna har en löptid på två år. Därefter har beställaren en ensidig möjlighet att begära förlängning av avtalet med upp till sex år, genom ett år i taget. Förvaltningen av kapitalet ska ske enligt Kalmar kommunkoncerns Finanspolicy och Finansiella riktlinjer.

Kommunen har tillsammans med de båda förvaltarna kommit överens om en implementeringsplan för de 1,1 miljarderna, som innebär en succesiv överföring av kapitalet från juli 2023 till mars 2024. Den första överföringen skedde 6 juli med 25 miljoner vardera till respektive förvaltare. Det resterande kapitalet kommer överföras vid sju tillfällen med start 1 september och fortsätter månadsvis den första varje månad till och med 1 mars 2024. Beloppet som överförs vid dessa sju tillfällen är totalt 150 miljoner, fördelat med knappt 75,5 miljoner till Storebrand Asset Management och drygt 74,5 miljoner till E. Öhman J'or Fonder AB.

Under tiden som de 1,1 miljarder inte överförts till utsedda förvaltare har dessa i olika perioder varit placerade på fasträntekonto och på konto i koncernkontostrukturen. Detta har under 2023 genererat en total ränteintäkt om knappt 31 miljoner kronor. Av dessa har drygt 12 miljoner kronor genererats hos Kalmar kommunbolag för perioden 1 januari – 23 maj och resterande knappt 18,7 miljoner kronor hos Kalmar kommun för perioden 24 maj – 31 december.

Nedanstående tabell visar generationskontots resultat- och balansräkning per 2023-12-31. Genererad ränteintäkt som bokförts hos Kalmar kommunbolag under perioden fram till 24 maj finns inte med i nedanstående tabell.

Resultaträkningen per 31 december 2023 visar på ett resultat om drygt 1 153,7 miljoner kronor. De realiserade vinsterna uppgår till 28,7 miljoner kronor, varav Storebrand redovisar 15,2 miljoner kronor och Öhman 13,5 miljoner kronor. De realiserade förlusterna uppgår till 0 kronor. Realiserade vinster är drygt 0,8 miljoner kronor (0,7 mnkr Storebrand, 0,1 mnkr Öhman) och de realiserade förlusterna knappt 0,5 miljoner kronor (0,4 mnkr Storebrand, 0,1 mnkr Öhman).

Förvaltningsavgifterna ingår i realiserade och orealiserade vinster och förluster, men särredovisas i resultaträkningen. Enligt det offererade och avtalade priset med de diskretionära förvaltarna ska en del av förvaltningsavgifterna återläggas/retunerar. Enligt överenskommelse återinvesteras återläggningen/returen. Detta sker enligt avtal månaden efter hos Storebrand och efter varje kvartal hos Öhman. Tjänsteköp/konsulttjänster om 0,3 miljoner kronor avser avtalade tjänster för stöd vid framtagning av finanspolicy, upphandling av diskretionära förvaltare och hantering av generationskontot och dess portföljer.

Den extraordinära intäkten är överförda medel från Kalmar kommunbolag, som förutom 1,1 miljarder även inkluderar genererade ränteintäkter under 2022 om knappt 6,0 miljoner kronor.

Balansräkningen redovisar per 31 december 2023 ett anskaffningsvärde för aktie- och räntefonder om drygt 650,5 miljoner kronor. Dessa består av överförda medel till förvaltarna om 650 miljoner kronor, återinvesterad återläggning/retur av förvaltningsavgift om 0,1 miljoner kronor och netto vid realiserade vinster/förluster om 0,4 miljoner kronor. Per 31 december 2023 finns en upplupen återläggning/retur av förvaltningsavgift om drygt 0,2 mnkr, som återinvesteras under januari 2024.

I koncernkontostrukturen finns ett särskilt konto för generationskontot. Per 31 december 2023 var saldot på detta konto 474,4 miljoner kronor. Saldot innefattar det kapital om 450 miljoner kronor som enligt plan ska överföras till förvaltarna under januari-mars 2024 och drygt 24,4 miljoner kronor är saldot efter inkomna ränteintäkter och utbetalade konsulttjänster. Leverantörsskulden om knappt 0,1 miljoner kronor avser tjänsteköp/konsulttjänster tillhörande 2023, som betalats under januari 2024.

Generationskonto Resultaträkning	Utfall (tkr) 2023-12-31	Generationskonto Balansräkning	Utfall (tkr) 2023-12-31
Kostnader		Tillgångar	
Förvaltningsavgifter	-601	Anskaffningsvärde aktie- och räntefonder	650 510
Aterläggning/retur förvaltningsavgift	361	Värdereglering aktie- och räntefonder	28 670
Konsulttjänster	-304	Upplupen återläggning/retur förvaltningsavgift	224
Finansiella intäkter		Bankkonto (konto i koncernkontostrukturen)	474 433
Ränteintäkter	18 682	Summa Tillgångar	1 153 837
Realiserade vinster finansiella omsättningstillgångar	824		
Orealiserade vinster finansiella omsättningstillgångar	28 670	Skulder och eget kapital	
Finansiella kostnader		Leverantörsskuld	-98
Realiserade förluster finansiella omsättningstillgångar	-451	Årets resultat	-1 153 739
Orealiserade förluster finansiella omsättningstillgångar	0	Summa Skulder och eget kapital	-1 153 837
Förvaltningsavgift som ingår i realiserat och orealiserat	601		
Extraordinära intäkter			
Extraordinära intäkter	1 105 957		
Resultat	1 153 739		

Månadsrapport med marknadskommentar från respektive förvaltare delges kommunstyrelsen månadsvis som anmälningsärende.

Förvaltarna har inte rapporterat några avvikelser mot beslutad finanspolicy och dess riktlinjer.

Aktuellt värde för övriga placeringar

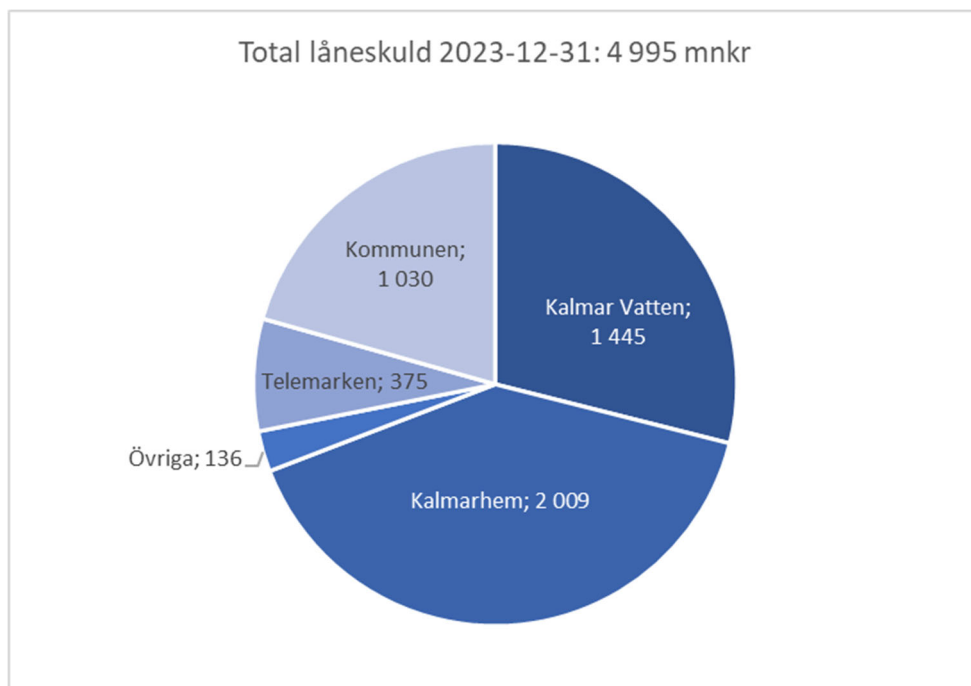
Kommunkoncernen har under 2023 inte haft några övriga placeringar.

Skuldförvaltning

Under 2023 har kommunkoncernens totala låneskuld ökat med 459 mnkr.

- Kalmar Vatten AB har nyupplånat totalt 650 mnkr, som är kopplat till pågående investeringsprojekt, och omsatt ett befintligt lån om 150 mnkr, det vill säga amorterat skulden och tagit ett nytt lån på samma belopp.
- Kalmarhem AB har under året haft befintliga lån om totalt 580 mnkr som förfallit, men endast tagit nya om lån totalt 430 mnkr och därmed amorterat 150 mnkr.
- Kalmar Hamn AB har amorterat ett befintligt lån om 30 mnkr och tagit ett nytt lån om 20 mnkr och därmed amorterat 10 mnkr.
- HB Telemarken har under året haft förfall på ett lån om 30 mnkr, som helt amorterats.
- Kalmar Öland Airport AB har enligt plan amorterat drygt 1 mnkr och kommunkoncernens andel är 50 procent av den totala låneskulden.
- Kalmar kommunbolag AB har omsatt ett lån om 45 mnkr.
- Kommunen har omsatt ett lån om 300 mnkr, som delats upp i två nya lån (191 mnkr/109 mnkr). Detta för att nyttja kvarvarande grönt projekt/lån om 191 mnkr och för att sprida lånet på olika löptider.
- Kommunen och Kalmar Vatten AB har också under året till viss del flyttat fram en del nyupplåning med anledning av tillgänglig likviditet på koncernkontot.

Total låneskuld	Belopp mnr
Total låneskuld 2022-12-31	4 536
Nyupplåning Kalmar Vatten AB	650
Amortering av låneskuld Kalmarhem AB	-150
Amortering av låneskuld Kalmar Hamn AB	-10
Amortering av låneskuld HB Telemarken i Kalmar	-30
Amortering av låneskuld Kalmar Öland Airport AB (kommunens andel)	-1
Total låneskuld 2023-12-31	4 995

”Övriga” i ovanstående diagram avser Kommunbolaget (45 mnr), Kalmar hamn (80 mnr) och kommunens andel av Kalmar Öland Airports lån (11 mnr).

Instrument och motparter

Under 2023 har endast tillåtna finansieringsinstrument använts och samtliga lån finns hos Kommuninvest.

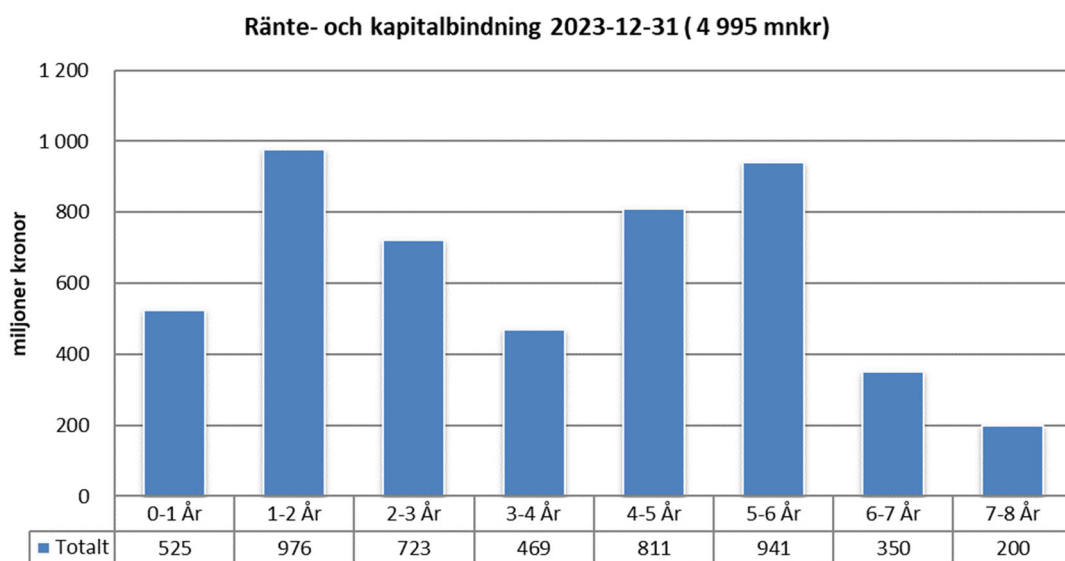
Ränte- och kapitalbindning

Nedanstående tabell visar utfall per 31 december 2023 och beslutade målvärden, intervall och maximal andel lån med förfall inom ett år, enligt finansiella riktlinjer. Kommunkoncernen totalt visar på utfall inom godkänt intervall för ränte- och kapitalbindning och maximal andel lån med förfall inom ett år. Detsamma gäller för samtliga inom kommunkoncernen utom Kalmar Öland Airport AB, som har ett genomsnitt som är lägre än godkänt intervall och en högre andel lån med förfall inom ett år. Detta beror på att två av tre befintliga lån även innefattar amortering, som inkluderas i lån som förfaller baserat på amorteringsbelopp och antal år.

Kommuninvests rapport ”Kommunsektorns skuldförvaltning, kvartal 4, 2023” visar att för kommunsektorn var den genomsnittliga räntebindningstiden 2,65 år (inklusive derivat) och kapitalbindningstiden 2,5 år, vilket kan jämföras med kommunkoncernens totala genomsnittliga ränte- och kapitalbindningstid på 3,6 år. Kommuninvests rapport visar också att för kommunsektorn hade 27 procent av skulden ett förfall om ett år eller kortare, vilket är betydligt högre än den för kommunkoncernen på 11 procent.

Ränte- och kapitalbindning	Finanspolicy/ Finansiella riktlinjer			Utfall 2023-12-31	
	Målvärde	Godkänt intervall	Maximal andel lån med förfall inom ett år	Genomsnitt	Andel lån med förfall inom ett år
TOTALT	3,0 år	2,5 - 4,0 år	30 procent	3,6 år	11 procent
Kommunen	3,0 år	2,5 - 4,0 år	30 procent	3,0 år	13 procent
Kalmar Vatten AB	4,0 år	3,5 - 5,5 år	20 procent	4,6 år	0 procent
Kalmarhem AB	3,0 år	2,0 - 3,5 år	30 procent	3,2 år	16 procent
HB Telemarken i Kalmar	3,0 år	2,5 - 4,0 år	30 procent	3,6 år	20 procent
Kalmar Kommunbolag AB	3,0 år	2,5 - 4,0 år	30 procent	2,7 år	0 procent
Kalmar Hamn AB	3,0 år	2,5 - 4,0 år	30 procent	3,6 år	0 procent
Kalmar Öland Airport AB	3,0 år	2,5 - 4,0 år	30 procent	1,8 år	53 procent

Nedanstående tabell visar ränte- och kapitalbindning för den totala låneskulden per 31 december 2023. För att minska ränte- och refinansieringsrisken ska en jämn förfallostruktur eftersträvas, det vill säga undvika att en stor andel av låneskulden exempelvis förfaller inom ett och samma år. Detta är något som ses över och analyseras vid förfall av lån och nyupplåning så dessa anpassas enligt beslutad finanspolicy och dess riktlinjer.

Genomsnittlig räntesats för perioden och på balansdagen

Nedanstående tabell visar genomsnittlig räntesats för perioden januari-december och per sista december 2023. För de verksamheter som under året haft omsättning av lån eller nyupplåning ses en stigande räntenivå per sista december jämfört med den genomsnittliga nivån under året.

Kommuninvests rapport "Kommunsektorns skuldförvaltning, kvartal 4, 2023" visar att genomsnittsräntan för kommunsektorn var 2,48 procent (inklusive derivat), vilket kan jämföras med kommunkoncernens genomsnittliga räntesats per 31 december och under året som är 1,66 procent respektive 1,12 procent.

Genomsnittlig räntesats för perioden och på balansdagen	Genomsnittlig räntesats 2023-12-31	Genomsnittlig räntesats jan-dec 2023
TOTALT	1,66 procent	1,12 procent
Kommunen	1,94 procent	1,21 procent
Kalmar Vatten AB	2,22 procent	1,34 procent
Kalmarhem AB	1,23 procent	1,03 procent
HB Telemarken i Kalmar	0,83 procent	0,78 procent
Kalmar Kommunbolag AB	3,78 procent	0,75 procent
Kalmar Hamn AB	1,63 procent	1,40 procent
Kalmar Öland Airport AB	1,34 procent	0,70 procent

Andel lån med rörlig ränta, räntekänslighet och bedömd nyupplåning

”Räntekänslighet kan, i kontexten kommunal skuldförvaltning, definieras som den resultatpåverkan som en förändring i räntan på låneskulden för med sig.” (Kommuninvest).

Kommunkoncernens samtliga lån per sista december är lån med fast ränta. Under året har den nyupplåning och de omsättningar av lån som ägt rum inneburit ökade räntekostnader. Detta gäller även för nyttjande av den interna krediten inom koncernkontostrukturen, där räntan för de interna krediterna följer avtalad ränta med Nordea. Räntekänsligheten kommer öka i takt med kommunkoncernens behov av nyupplåning och lån som ska omsättas, vilket också högst sannolikt kommer innebära ökade räntekostnader. Detta ska också sättas i relation till förväntade resultatnivåer, som också är en del i bedömningen av räntekänsligheten. I Kommunfullmäktiges beslut om ”Verksamhetsplan med budget och ekonomisk planering” finns bedömd nyupplåning för kommunen och för bolagskoncernen i form av ett totalt högsta lånebelopp för respektive bolag.

Andel gröna och sociala lån

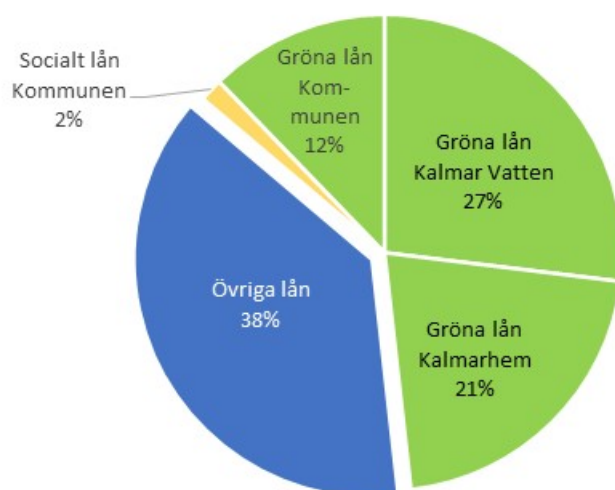
Kommuninvest har specifika läneprodukter som kallas ”Gröna lån” och ”Lån för social hållbarhet”. Dessa lån ansöks särskilt och kan endast erhållas efter godkännande av de två specifika kommittéerna, som består av experter inom respektive område. Utöver kommitténs prövning görs även en kreditprövning enligt ordinarie rutin. Finansiering med dessa lån innebär lägre ränta med två punkter, det vill säga 0,02 procent.

”Gröna lån” ges för projekt som, enligt Kommuninvest, minskar klimatförändringar, främjar hållbar miljö och skapar klimatanpassningsåtgärder. ”Lån för social hållbarhet” finansierar fysiska investeringar som, enligt Kommuninvest, enskilt eller i kombination med sociala insatser främjar ett socialt hållbart samhälle.

Enligt finanspolicy har bland annat skuldförvaltningen som mål att minst 50 procent av kommunkoncernens låneskuld ska bestå av så kallade gröna lån och/eller socialt hållbara lån, vilket har uppnåtts för 2023.

Totalt är andelen ”Gröna lån” och ”Lån för social hållbarhet” 62 procent av den totala låneskulden per 31 december 2023. I kommunkoncernen finns per 31 december ytterligare 1 860 mnkr godkända gröna projekt, som kan användas vid nyupplåning eller vid omsättning av lån. Dessa godkända projekt finns alla inom Kalmar Vatten AB.

Fördelning "Gröna lån", "Lån för Social Hållbarhet", övriga lån (2023-12-31)

Valutarisk

Kommunkoncernen har under 2023 inte haft några lån eller placeringar i utländsk valuta

Borgensåtagande

Kommunens samlade borgensåtagande uppgick 31 december 2023 till 4 066 mnkr, vilket är en nettoökning med 463 mnkr i jämförelse med 31 december 2022 (3 603 mnkr). Nettoökningen återfinns inom egna hel- och delägda bolag kopplat till ökad låneskuld hos Kalmar Vatten AB. Av det totala borgensåtagandet avser 97,7 procent egna hel- och delägda bolag och 0,1 procent avser stiftelser. Resterande 2,2 procent avser borgen för att bedriva miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken vid avfallsanläggningen Moskogen i Kalmar kommun, enligt avtal med Kretslopp Sydost.

Eventuella avvikelser från finanspolicyn och dess riktlinjer

Sammanfattningsvis finns en mindre avvikelse mot finanspolicyn och dess riktlinjer inom skuldförvaltningen avseende godkända intervall och maximal andel kortfristiga lån, som kommer hanteras under kommande år vid förfall och omsättningar av lån. I övrigt finns inga avvikelser att rapportera.

Ordlista

Borgen

En form av lämnad säkerhet för att ett lån eller annan skuld kommer att kunna återbetalas.

Borgensåtagande

Kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte kan göra det.

Diskretionär förvaltare/förvaltning

Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.

Kapitalbindningstid

Den tid lånet är garanterat (=återstående löptid för befintliga lån)

Löptid

Den tid som återstår till ett värdepapper/lån förfaller till betalning.

Motpartsrisk

Risken att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden på utsatt tid eller med hela det belopp som fordran avser.

Portfölj

Finansiell tillgång som är placerad i olika värdepapper eller skuld som består av krediter med olika löptider, räntebindning med mera.

Räntebindningstid

Tidsperiod under vilken räntan på ett lån eller en placering är fast.

Räntenivå

Räntenivå är nivån på kostnaden för att låna pengar.

Räntekänslighet

Räntekänslighet kan definieras som den resultatpåverkan som en förändring i räntan på låneskulden för med sig.

Valutarisk

Risken att drabbas av förluster till följd av valutakursförändringar.

